

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

869

Vragen van het lid **Voortman** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *afspraken binnen de EU over het herplaatsen van migranten uit Griekenland* (ingezonden 9 december 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 27 december 2016)

Vraag 1, 2, 3 en 4

Hoe komt u tot de conclusie dat Nederland slecht circa 1.400 vluchtelingen hoeft te herplaatsen uit Griekenland, terwijl in de afspraken wordt uitgegaan van 3.797?

Waar staat precies in de Europese afspraken dat het niet zou gaan om absolute aantallen in de verdeling, maar om relatieve aantallen, die afhankelijk zijn van het aantal mensen dat in aanmerking komt voor herplaatsing? Zijn de afspraken over de verdeling van vluchtelingen gebaseerd op een verdeelsleutel? Zo ja, hoe is die tot stand gekomen?

Heeft Nederland onderhandeld over de invulling van zo'n eventuele verdeelsleutel? Zo ja, wat was de inzet van Nederland in die onderhandelingen?

Antwoord 1, 2, 3 en 4

Op basis van de situatie op migratiegebied in Griekenland in 2015 is in de Raadsbesluiten¹ van 14 en 22 september 2015 opgenomen dat in beginsel 66.400 asielzoekers worden herplaatst vanuit Griekenland naar de andere lidstaten. Uitgaande van dat aantal is vervolgens een verdeling gemaakt van het aantal personen dat lidstaten moet overnemen. Deze verdeling is opgenomen in bijlage bij een Resolutie² van 22 juli 2015 en in bijlage II bij het Raadsbesluit van 22 september 2015. Voor Nederland ging het om maximaal ongeveer 3.800 personen uit Griekenland. De voorstellen voor de Raadsbesluiten waar deze afspraken (inclusief de verdeling) zijn vastgelegd, bevatten oorspronkelijk een verdeelsleutel. Hierover heeft het kabinet uw Kamer geïnformeerd naar aanleiding van het verschijnen van deze voorstellen.³ Dit is ook met uw Kamer uitgebreid besproken, onder meer tijdens de plenaire afronding van een Algemeen Overleg over de JBZ-Raad op 11 juni

¹ Besluit (EU) 2015/1523 van de Raad van 14 september 2015 en Besluit (EU) 2015/1601 van de Raad van 22 september 2015.

² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11131-2015-INIT/en/pdf>

³ Kamerstuk 22 112, nr. 1975 en Kamerstuk 32 317, nr. 321.

2015.⁴ De verdeelsleutel bestond uit de volgende wegingsfactoren: 40% op basis van het bevolkingsaantal, 40% op basis van het BNP van de lidstaat, 10% op basis van het aantal spontane asielverzoeken en het aantal hervestigde personen per 1 miljoen inwoners over de periode 2010–14, en 10% op basis van het werkloosheidspercentage.

Het kabinet heeft destijds over deze verdeelsleutel opgemerkt er waarde aan te hechten dat de door de Europese Commissie voorgestelde verdeelsleutel meer rekening houdt met de absorptiecapaciteit in de lidstaten en meer rekening houdt met eerder gedane inspanningen op asielvlak. In antwoord op schriftelijke vragen van uw Kamer heeft het kabinet voorts geschreven het steeds van belang te vinden dat alle lidstaten op een evenredige manier bijdragen aan herplaatsing. Het kabinet betreft de inzet van andere lidstaten bij het vaststellen van zijn eigen inzet.⁵ De wegingsfactoren zijn aangewend om vast te stellen wat een evenredige en redelijke bijdrage is van lidstaten aan herplaatsing, bij de invulling van de specifieke Raadsbesluiten. Blijkens informatie van de Europese Commissie zijn er in Griekenland thans ongeveer 24.000 personen die in aanmerking komen voor herplaatsing. Daarbij heeft de Europese Commissie rekening gehouden met de informatie zoals die door de Griekse autoriteiten is aangeleverd rondom het totaal aantal migranten op het Griekse vasteland en op de Griekse eilanden en de samenstelling van die groep, in het bijzonder de nationaliteit van de betrokken migranten. Afgezet tegen dat aantal van 24.000 komt een evenredig Nederlands aandeel neer op de herplaatsing van ongeveer 1.400 personen. Indien Nederland zich nog steeds zou richten op het herplaatsen van 3.800 personen, zou het Nederlandse aandeel in herplaatsing de facto significant groter worden dan hetgeen eerder met uw Kamer is gedeeld, nu het aantal beschikbare herplaatsingskandidaten op dit moment lager is dan waar eerst werd vanuit gegaan.

Vraag 5, 6 en 7

Wat zijn precies de vereisten voor migranten om in aanmerking te komen voor herplaatsing? Waar exact staan deze vereisten in de Europese afspraken?

Welke nationaliteiten vallen op dit moment onder het herplaatsingsmechanisme?

Hoe worden de nationaliteiten van vluchtelingen in Griekenland bepaald?

Antwoord 5, 6, 7

Het kabinet heeft uw Kamer bij brief van 9 juni 2015 geïnformeerd over de vereisten om in aanmerking te komen voor herplaatsing.⁶ In artikel 3 van beide herplaatsingsbesluiten staat de doelgroep van herplaatsing beschreven. Alleen asielzoekers die een nationaliteit hebben waarvoor geldt dat volgens de meest recente kwartaalgemiddelden die door Eurostat voor de gehele Europese Unie zijn vastgesteld, 75% of meer van de asielaanvragen heeft geleid tot een besluit tot verlening van internationale bescherming in eerste aanleg (het zogenaamde inwilligingspercentage), worden herplaatst. Daarnaast dienen de betreffende asielzoekers een asielaanvraag te hebben ingediend in Italië of Griekenland en dient het om een asielaanvraag te gaan waarvoor Italië of Griekenland krachtens de Dublinverordening⁷ verantwoordelijk zouden zijn geweest. Op basis van de cijfers van Eurostat over het tweede kwartaal van 2016 komen volgens de Europese Commissie de volgende nationaliteiten in aanmerking voor herplaatsing: Burundi, Eritrea, Mozambique, Bahrein, Bhutan, Qatar, Syrië en Jemen.⁸ Wanneer een asielzoeker een asielaanvraag indient in Griekenland, stellen de Griekse autoriteiten vast waar betrokkene vandaan komt en welke nationaliteit hij of zij heeft. Dit kan op basis van de verklaringen van de asielzoeker of op basis van identiteitsdocumenten, mits er documenten aanwezig zijn. Hetzelfde geldt trouwens ook in Italië.

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 95, item 6.

⁵ Kamerstuk 32 317, nr. 313.

⁶ Kamerstuk 22 112, nr. 1975.

⁷ Verordening (EU) nr. 604/2013.

⁸ Zesde voortgangsrapportage over herplaatsing en hervestiging, COM(2016) 636 final.

Vraag 8

Hoe is de schatting tot stand gekomen dat er 24.000 mensen in Griekenland zijn met een nationaliteit, die in aanmerking komt voor herplaatsing?

Antwoord 8

Deze informatie is afkomstig van de Europese Commissie.⁹ De Europese Commissie heeft niet nader toegelicht op basis waarvan dit aantal is vastgesteld. De Europese Commissie werkt evenwel nauw samen met de Griekse autoriteiten en baseert zich op hun informatie, zoals bijvoorbeeld de informatie uit de massale pre-registratie¹⁰ die in Griekenland heeft plaatsgevonden. Dat de Europese Commissie informatie verstrekt over het potentiële aantal herplaatsingskandidaten is niet nieuw. Daarover heb ik ook eerder informatie aan uw Kamer verstrekt tijdens het Algemeen Overleg van 5 oktober dit jaar.¹¹

Vraag 9 en 10

Op welke manieren heeft de Turkijedeal, de vereisten om in aanmerking te komen voor herplaatsing, veranderd?

Hoeveel migranten die op dit moment in Griekenland verblijven zouden onder de Turkijedeal teruggestuurd moeten worden naar Turkije?

Antwoord 9 en 10

Aan de criteria om in aanmerking te komen voor herplaatsing heeft de EU-Turkije verklaring van 18 maart 2016 niets gewijzigd, maar het heeft de herplaatsingsbesluiten wel in een andere context geplaatst voor de migranten die na 20 maart 2016 op de Griekse eilanden aankomen. De EU-Turkije Verklaring voorziet immers in de terugkeer van alle irreguliere migranten en asielzoekers die vanuit Turkije naar de Griekse eilanden zijn gereisd na 20 maart 2016 en waarvan de asielaanvraag onontvankelijk of ongegrond is verklaard. Hoeveel personen dienen terug te keren, is afhankelijk van de uitkomst van de individuele beoordeling van het asielrelaas en de beoordeling door de bezwaarcommissies en de rechter. Aangezien asielaanvragen dus individueel worden beoordeeld, is daarover op voorhand geen exact cijfer te geven.

Vraag 11 en 12

Betekent het persbericht van de Europese Commissie van 9 November 2016 dat met zekerheid gesteld kan worden dat 37.000 van de 61.700 migranten in Griekenland niet in aanmerking komen voor herplaatsing?

Niet alle 61.700 migranten in Griekenland zijn geregistreerd; in hoeverre staat het vast dat mensen die nog niet geregistreerd zijn niet in aanmerking (zullen) komen voor herplaatsing?

Antwoord 11 en 12

Zoals is geantwoord op vraag 8, baseert de Europese Commissie haar informatie over het aantal aanwezige migranten op het Griekse vasteland en de Griekse eilanden, op de cijfers van de Griekse autoriteiten. Nu nationaliteit een bepalend criterium is, kan op basis daarvan ook worden vastgesteld wie van die vreemdelingen in aanmerking komt voor herplaatsing. Een deel van de mogelijke herplaatsingskandidaten was al in beeld van de Griekse autoriteiten. Daarnaast heeft de massale preregistratie waar eerder naar is verwezen, nog andere potentiële herplaatsingskandidaten in beeld gebracht. Het is wel van belang dat die preregistratie nu verder resulteert in het indienen van de formele asielaanvraag omdat dit een voorwaarde is om in aanmerking te komen voor herplaatsing. Hier moet de Griekse asieldienst de komende maanden mee aan de slag zodat de herplaatsingen ook kunnen plaatsvinden.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3614_en.htm

¹⁰ http://asylo.gov.gr/en/wp-content/uploads/2016/08/Preregistration-data_template_5_EN_EXTERNAL.pdf

¹¹ Kamerstuk 19 637, nr. 2242.